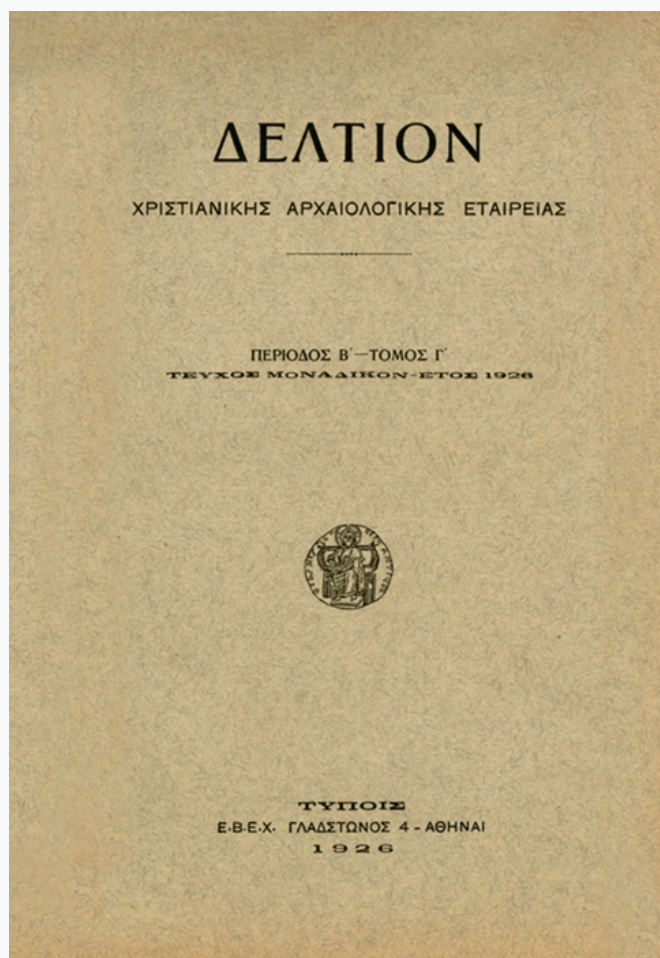

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3, Αρ. 1-2 (1926)

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β'

Ευάγγελος Στράτης

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

doi: [10.12681/dchae.1326](https://doi.org/10.12681/dchae.1326)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ Α. (2013). Ευάγγελος Στράτης. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3(1-2), 94–96.
<https://doi.org/10.12681/dchae.1326>

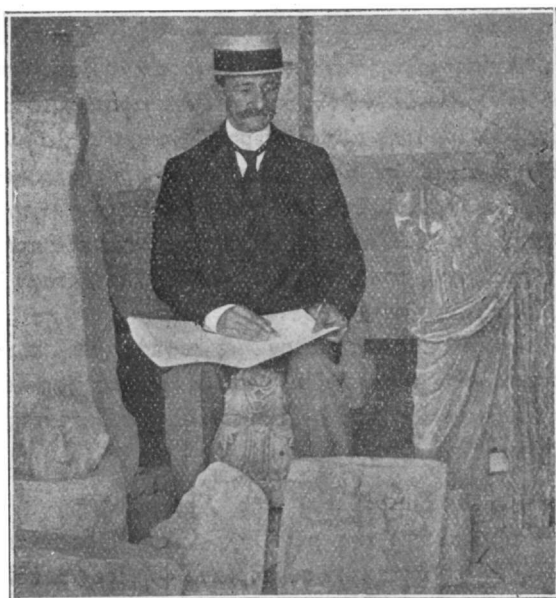
ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ευάγγελος Στράτης

Αλέξανδρος ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1926), Τεύχη α'-β', Περίοδος Β' • Σελ. 94-96

ΑΘΗΝΑ 1926

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΡΑΤΗΣ

Δὲν εἶχε σχεδὸν ἐπτυπωθῇ ἡ πρώτη ἐν τῷ παρόντι «Δελτίῳ» διατριβὴ τοῦ πολυτίμου ἡμῶν συνεργάτου καὶ φίλου **Εὐγγέλου Στρατή-«Περὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ τιμίου παρὰ τὰς Σέρρας Προδρόμου»** ὅτε ὡς κεραυνὸς ἐνέσχυεν ἐκ τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ πατρίδος τὸ θλιβερὸν τοῦ θανάτου του ἄγγελμα. Ὁ μεταστὰς γεννηθεὶς τῷ 1867 ἐν Ροδολεΐδῃ τοῦ Παγγαίου παιδίον ἔτι μετόκησε μετὰ τῶν γονέων του εἰς Σέρρας, ὅπου ἀποπεράτωσε τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς ὑπὸ τὸν ἀείμνηστον Ἰω. Δέλλιον. Μετὰ ταῦτα ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολήν, εἶτα δὲ ἐν Σορβόνη τῶν Παρισίων, ὅπου ἤκουσε τὰ μαθήματα πλείστων ἐπιφανῶν φιλολόγων καὶ ἀρχαιολόγων. Ἐφωδιασμένος οὕτω καὶ τελείως κατηρτισμένος ἐπιστημονικῶς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐδίδαξεν ἐπὶ τινα ἔτη εἰς διαφόρους ἐκεῖ ἀνωτάτας Σχολάς, εὐθὺς δὲ κατόπιν ἐν Γαλαζίῳ τῆς Ρουμανίας ἐπὶ τριετίαν. Ἐπανακάμφας μετὰ τοιαύτην μακρὰν ἀποδημίαν εἰς τὴν πάτριον Μακεδονικὴν γῆν διηύθυνεν ἐπὶ τετραετίαν τὸ τοῦ συμπαθοῦς Δοξάτου ἡμιγυμνάσιον, τέλος δ' ἐγκαταστὰς ὀριστικῶς ἐν Σέρραις ἐδίδαξε καὶ εἶτα διηύθυνεν ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὅλην τὸ ἐν αὐταῖς ἀνώτατον Περθοναγωγεῖον, τὸ ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ αὐτοῦ «Γρηγοριάς»,

ἐπικαλούμενον. Ἡ τελευταία αὕτη διδασκαλική δράσις τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς θέλει παραμείνει ἀλησμόνητος εἰς τὴν μνήμην μυριάδων Ἑλληνίδων, αἵτινες ἐδέχθησαν παρὰ τοῦ θερμουργοῦ καὶ μεμουςωμένου Καθηγητοῦ τὰ ὕψιστα νάματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ φιλομουσίας, διότι ὁ Εὐάγγελος Στράτης δὲν ἦτο ξηρὸς τις διδάσκαλος, ἀλλ' *ἐμπνευσμένος πατριώτης καὶ ἱεροφάντης*. Ἡ δὲ διδασκαλία αὐτοῦ ἦτο ἀληθὴς μύσις, ἐπέδρασε δ' εὐεργετικώτατα ἐπὶ τῆς ὅλης δυτικῆς Μακεδονίας, ἧς κέντρον πνευματικὸν ἦσαν αἱ Σέρραι. Πλὴν ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1913 πυρπόλησις τῆς πόλεως ταύτης καὶ εἴτα ἡ κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ἐπελθοῦσα ὡς λαίλαψ Βουλγαρικὴ κατάληψις τῆς Μακεδονικῆς γῆς μετὰ τῆς αἰχμαλωτίσεως ἀπειροπληθῶν Σερραίων καὶ ἄλλων Μακεδόνων συνέτριψαν τὴν οἰκογενειακὴν καὶ ψυχικὴν γαλήνην τοῦ εὐαισθήτου πατριώτου, διεσκόρπισε δὲ πάντας τὰ μέλη τοῦ οἴκου του, πολλὰ τῶν ὁπίων, ὡς ὁ προσφιλέστατος υἱὸς Γεώργιος, ἤχθησαν εἰς ἐπαχθὴ καὶ ἐξευτελιστικὴν αἰχμαλωσίαν. Τέλος ἀνέτειλαν ἡμέραι φωτειναὶ πάλιν διὰ τὴν πατρίδα τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, οὕτω δ' ὁ ὀτρυνὸς ἐπιστήμων ἠδυνήθη νὰ συνεχίσῃ τὸ μέγα καὶ ἐθνικὸν του ἔργον. Ἰδίως ὁ Εὐάγγελος Στράτης ἠσχολήθη τελευταία εἰδικῶς περὶ τὰς Βυζαντινὰς ἀρχαιοτάτας, ἐγένετο δ' ὁ εὐγλωττότατος τούτων διερμηνεὺς καὶ ἐξηγητῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀκοίμητος ἄμα καὶ ἄγρυπνος φρουρὸς των. Καθ' ἑκάστον θέρος διέτρεχεν οἰκειοθελῶς καὶ ἰδίᾳ δαπάνῃ τὴν ἀπὸ Σιδηροκάστρου μέχρις Ἀμφιπόλεως καὶ Δράμας χώραν ἀναζητῶν, ἐρευνῶν, καταμετρῶν, περιγράφων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ διασφύζων τὰ ἐν ταύτῃ ἀρχαῖα καὶ Χριστιανικὰ μνημεῖα. Περιφανῆ παραδείγματα ἔστωσαν ὁ ἐν Σέρραις ὑπὸ τῶν Κομνηνῶν ἀνεγερθεὶς καὶ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τῷ 1913 ἐμψησθεὶς *Μητροπολιτικὸς τῶν Ἀγίων Θεοδώρων Ναὸς καὶ ἡ ἀκρόπολις Σερρών*, ἔνθα σώζονται εἰσέτι ἱκανὰ λείψανα τειχῶν καὶ πύργοι ἀπὸ τῶν χρόνων Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου.

Πλὴν δάσκανος μοῖρα ἠθέλησεν ἵνα καὶ δι' αὐτῆς τῆς πολυτίμου ζωῆς του πληρώσῃ ὁ μουσοτραφὴς Μακεδὼν τὸν πρὸς τὰ πάτρια ἔρωτά του! Καὶ τοῦτο συνέβη τὸ παρελθὸν θέρος, ὁπότε ἐκδραμῶν εἰς τὰ περὶ τὸ Πηγαῖον χωρίον ἐπέστρεψεν ἐκεῖθεν περιχαρὴς μὲν ὅτι ἀνεῦρε παρὰ τὸν ποταμὸν Ἀγγίτην τὰ ἐρείπια τῆς τῶν *Ἡδονῶν* πόλεως *Μυρκίνου* συντετριμμένος ὁμως σωματικῶς διότι ἔφερεν ἐκεῖθεν ἐντὸς τῶν σπλάγχων του θανατηφόρον νόσημα—καρκίνον—στομαχικόν! Τί δὲ τῆς τύχης εἰρωνεῖα! Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι ὅσοι στρατοὶ ξένοι—Περσικοί, Ἀθηναῖκοι καὶ ἄλλοι—ἀπεπειράθησαν νὰ καταλάβωσι τὴν Μύρ-

κινον, κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Κρύπτει λοιπὸν στοιχεῖόν τι θανατηφόρον ἢ περίεργος αὕτη πόλις!

Ὅπωςδὲποτε ὁ ἀείμνηστος ἡμῶν φίλος καὶ συνεργάτης ἀπέθανε θῦμα τετιμημένον τῆς ἐπιστήμης, ὑπὲρ ἧς τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἀφιέρωσε, τοσαῦτα δὲ διὰ ταύτην ἀγαθὰ συνετέλεσεν.

Ἐκ τῶν πολυπληθῶν μελετῶν, διατριβῶν καὶ συγγραμμάτων τοῦ Εὐαγγέλου Στράτη μνημονεύω ὥδε μόνον τῶν ἑξῆς. *Ἱστορία τῆς πόλεως Σερρών ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς* (1908), *Βιογραφία τοῦ Ἐμμανουὴλ Πασᾶ τοῦ Σερραίου*, ὅστις ἦτο πλουσιώτατος ἔμπορος θάμβακος, ἐταῖρος δὲ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας καὶ ἀρχιστράτηγος τῶν ἐν Χαλκιδικῇ ἐπαναστατῶν κατὰ τὸ 1821. Ὁ ἥρως οὗτος ἀπέθανε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ὑδρᾷ, ἀφ' οὗ προσέφερε κάδους πλήρεις χρυσῶν νομισμάτων καὶ *τέσσαρας υἱοὺς τοῦ ὀλοκαύτωμα* εἰς τὸν βωμὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας! (*).

Πρὸ διετίας δὲ ἐξέδωκεν ὁ Εὐάγγελος Στράτης πραγματεῖαν ὑπὸ τὸν τίτλον *Δράμα καὶ Δράβασκος*.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις διετέλεσεν ὁ ἀοίδιμος Εὐάγγελος Στράτης, οὗ ἡ εὐγενὴς ψυχὴ μετέστη εἰς Κύριον πρωτοῦ ἀκόμῃ συμπληρώσῃ πλείστας ἄλλας ἐργασίας καὶ σπουδαῖα ἐπιστημονικὰ ἔργα.

Γαῖαν ἔχοις ἐλαφρᾶν, πολὺκλαυστε καὶ πεφιλημένε φίλε! Ἡ πολὺτιμος ἐν ὧδε τῇ Δελτίῳ συνεργασία σου ἔσται ἐς αἰὲς δυσαναπλήρωτος!

ΑΛΕΞ. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣ

(*) Ἡ ἑγγονὴ τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου Χορρίκλεα Ἐμμ. Παπᾶ διαβιοῖ ἐν μεγίστῃ πενίᾳ εἰς Ἀθήνας παρὰ τὴν ὁδὸν Μαυρομιχάλη. Εἶναι ἱερὸν καθήκον τῆς Ἑλλήν. Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλλήν. Δημοκρατίας ν' ἀπονεύμωσι σύνταξιν εἰς τὴν ἀπόγονον ἀνδρὸς τὰ πάντα ὑπὲρ τῆς πατρίδος θυσιάσαντος.